

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Lectori Benevolo Avtor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

LECTORI BENEVOLO
AUCTOR.

AMETSI prælegente Symmacho (*Lib. 5. epist. 85.*) iam pridem didicerim, Amice lector, benevolentia tua proprium esse, mediocribus etiam scriptis benignè fauere; nihilominus, ne fortè obliqua malenolorum iudicia, aut seueriores scolorum quorundam censuræ (quæ vix vllis, quantumvis vtilissimis scriptis, deesse solent, adeoque haud dubiè nec huic parcent) animum tuum nonnihil moueant, aut saltem suspensum detineant, operæ pretium duxi, de nonnullis te hinc præmonere.

1. Nullum me scriptorem (præsertim antiquum, aut vitæ sanctimoniam, vel ecclesiasticam dignitate clarum) contempnisse, aut, ab hac bibliothecâ exclusisse, cuius noticiam assequi potuerim; etiam si paucas dumtaxat doctrinales & notabiles epistolas, concionem, vel orationem insignem & raram, aut alium quempiam breuem tractatum edidisse compererim. Tum quod idè in aliorum ordinum bibliothecis hinc indè obseruauerim; tum etiam, quod tubindè fieri possit, vt alibi adhuc aliæ lucubrationes eorundem authorum lateant, quæ nobis hic incognitæ sunt; & è contra scripta hic à me commemorata, ab alijs ignorentur, vbi cætera sciuntur. Accedit, quod si iuxta Trichemium (*De laude scriptorum, cap. 15.*) nullus liber aut tractatus tam exilis aut abiectus reperiatur, quin non ex aliqua parte prodesse possit, adeò vt etiam (norante Plinio) in Ennij stercorebus Virgilius aurum repperit; constanter affirmare aulim, nullum hinc opusculum recenseri, quod æquum suum Lectorem vtilitate priuabit. Interim certò tibi etiam asseuero, nullum hic omninò scriptorem Cisterciensibus nostris adtributum, quem non probatissimi historiographi, aut alijs viri doctrinâ spectabiles, omnique exceptione maiores, talem testentur. Imò in conflictu Doctorum (quem rarissimè offendi) authores nobis militantes expressè citando, illorum periculo scripsi, meque indemnem seruauim; Non enim eget indebitis aut dubijs honoribus Cisterciensis ordo, veris & certis sufficienter cumulatus.

2. Me plurimos proferre scriptores, quorum opera nondum lucem aspexerunt (in quo etiam aliorum bibliothecariorum exemplum sum secutus) quia scilicet viri illi ingenio & eruditione præstantes, ob præclara doctrinæ monumenta quæ nobis reliquerunt, aut insignem vitæ integritatem, vel aliundè, specialem merentur commendationem, & memoriam inter suos æternam.

Præterea, fieri etiam exindè poterit, vt plura ex his manuscriptis operibus quandoque lucem aspiciant, adeoque & ipsis authoribus industriæ suæ plenior laus, & alijs legendi fructus constet.

3. Nemini mirum debere videri, si in scriptorum elogijs, styli varietatem & inæqualitatem hinc indè reperiatur; quia ex varijs admodum authoribus, & virorum doctissimorum relationibus manuscriptis, illa plerumque collegi (vt sequens te pagina sufficienter docebit,) quorum iudicia

P R Æ F A T I O.

dicia, proprijs ipsorum verbis ordinariè recensere volui, quod hæc ipsa maiorem fidem dicentium concilient, & certiora ac gratiora plerumque habeantur.

4. Nequaquam mihi vitio debere verti, si quandoque graues etiam scriptores infra meritum reperiat laudasse, aut nuda dumtaxat eorum nomina, librorumque titulos recensuisse. Nam quo ad eos qui à sæculis aliquot aut alias in remotioribus prouincijs scripserunt, sufficienter pro me respondebunt, diligentia quam adhibui, laborque quem insumpsi, vt eorundem vberiore noticiam assequerem. Propterea illis imputandum, qui à me rogati, litteris meis vel omninò non responderunt, vel parcius ea suppeditarunt, quæ rogabantur. Quo ad neotericos verò, præsertim Belgas, nolui passim propriam interponere sententiam, cum ob alia, tum etiam sædam adulationis notam euitare studens.

5. Molestè haud etiam ferendum, si plures fortè ordinis scriptores præteriti reperiantur. Cum enim manifestum sit, ab ipso foundationis suæ initio, maximè tamen centum ab hinc annis, vitis doctissimis abundasse Cisterciensem ordinem, per uniuersum Christianum orbem longè latèque diffusum, quorum plerique, varijs elucubratis operibus, posteris suis præluxerunt, & præsentibus etiamnum illucet, dum diuini honoris ampliandi, reipublicæque iuandæ gratiâ, continuò adhuc scribunt, & præla fatigant: sed & scribere pergent, quamdiu ordo subsistet; fieri non potuit, quin multorum cognitio ex prouincijs remotioribus, diligentissimum etiam scrutinium effugerit. Præterquam, quod singulorum ferè monasteriorum bibliothecæ, manuscriptoris abundant codicibus, quos à personis quidem ordinis scriptos constat, quarum tamen nomina & memoriam deuota & simplex prædecessorum humilitas latere maluit quàm apud posteros celebrari.

Veruntamen congregatis nuper (ab annis sex) post longam inquisitionem, tot Authoribus, quot ad iustam Cisterciensem Bibliothecam constituendam Virorum Doctissimorum iudicio, sufficerent; visum omninò fuit, eosdem præli beneficio Orbi producere; quo sic alij in hanc eandem arenam prouocati, paulatim ex obscuris antiquitatum ruderibus plures adhuc latitantes Scriptores eruerent, quos hæc addentes, vel ipsi in lucem ederent, vel saltem eorum nomina cum librorum titulis mihi transmitterent, quatenus (si manum iterum referri ad tabulam contingeret) ingratis eos tenebris valerem expedire, & condigno inter fratres honore collocare. Id quod ex animi etiam voto successit: nam tot, tantique ex diuersis Prouincijs submissi fuerunt, vt opere pretium iudicauerim, 2. hanc editionem adornare, quam nunc in lucem profero, priore, notabiliter, auctiorem, & correctiorem; insertis etiam & adiectis egregijs aliquot opusculis diuersorum antiquorum Patrum Ordinis nostri, hæctenus ineditis. Quo futurum confido vt candidi quique Lectores, librum hunc tot illustribus Scriptoribus ornatum suspicientes, secundæ huic curæ benignè faueant, Ordini que tot virorum doctorum feraci læti applaudant. Si quis autem aduerterit, me hic nonnullos recentiores adhuc superstites omisisse, quorum in editione prima mentionem feceram, nouerit hoc factum esse, quod illi ipsi adhuc latere maluerint, donec fortè, cum tempore, notabiliore quopiam opere conscripto, celebrius mundo inclarescant.

Denique, cum hinc inde, in Bibliothecâ hæc quosdam Scriptores, Sanctos aut Beatos uoco, quos non constat ab Ecclesiâ Catholicâ Romanâ Sanctorum aut Beatorum albo fuisse adscriptos;

ELENCHVS

ptos; Norum omnibus volo, me aliorum Catholicorum fideque dignorum Scripto-
rum verba referre, quos proinde Scriptores exprimo. penes quos fidem relinquo; nolens, ex par-
te meâ, ullum cultum aut venerationem aliquam alicui arrogare, vel famam aut opinionem san-
ctitatis inducere vel augere; sed, per omnia, inhæreere decreto SS. Domini Urbani VIII. iuxta
declarationem ab eodem anno 1631 factam,

F. Carolus de Vifch Prior Dunensis.

ELENCHVS

SCRIPTORUM, QUORUM SUBSIDIO INSTRUCTA EST
HÆC BIBLIOTHECA CISTERCIENSIS.

- I**oannes Trithemius, de Scriptoribus Eccle-
siasticis.
Balthazaris Werlini Additiones ad Trithe-
mium, de Scriptoribus.
Henricus à Gandauo, de Scriptoribus Ec-
clesiasticis, cum Scholis & Auctarijs Auberti
Miræi.
Guilielmus Eifegreinius, de Doctoribus
orthodoxis, seu eiusdem Catalogus testium ve-
ritatis.
Bibliotheca Figurina Conradi Getneri.
Bibliothecæ eiusdem supplementum, per
Antonium du Verdier.
Bibliotheca Gallica Antonij du Verdier.
Bibliotheca Hispaniæ; Andrea Schotti.
Bibliotheca sancta, Sixti Senensis.
Bibliotheca Vniuersalis Draudij.
Antonij Posseuini, Apparatus faces.
Ioannes Balæus, de Scriptoribus Britannia.
Ioannes Pitæus, de illustribus Angliæ Scri-
ptoribus.
Iacobus Waræus, de Scriptoribus Hyber-
niæ.
Thomas Demsterus, de Scriptoribus Sco-
tiæ.
Ioannes Garetius, de veritate corporis Chri-
sti in Eucharistia.
Bellarminus, de Scriptoribus Ecclesiasticis.
Syluestri Maurolici, seu Maruli Ord. Cister-
ciensis. *Mare oceanum*, Italicè.
Barnabæ de Montalbo, Chronicon Cister-
ciense, Hispanicè.
Chrysofomi Henriquez Phænix reuiuif-
cens Scriptorum Angliæ & Hispaniæ.
Eiusdem Menologium Cisterciense.
Reuerendissimi Angeli Manriquez, Anna-
lium Cisterciensium tomus tres.
Ferdinandi Vghelli Abbatis S. Anastasi, &c.
Italiæ sacræ, tomus tres.
Gasparis Longelini, notitia Abbatiarum
Ord. Cisterciensis.
Eiusdem, Purpura S. Bernardi.
Ioannis Caramuelis Theologia Regularis.
Nomenclator Cardinalium Scriptorum, qui
ab anno Christi 1000 quidpiam commentati
sunt. Tolosæ impressus 1614.
Antonius Sanderus, de Scriptoribus Flan-
driæ, deque Gandensibus & Brugenfibus eru-
ditionis fama claris.
Ferreolus Locrius, de Scriptoribus Artesiæ.
Bibliotheca Belgica Andrea Vallerij, edi-
tionis 2.æ
Bibliotheca Belgica manuscripta, collecto-
re, & editore, Antonio Sanderò.

Biblio-